

Erdélyi Örmény Gyökerek Füzetek

„Emlékek nélkül, népeknek híre csak árnyék...”

(Vörösmarty Mihály)

Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület időszaki kiadványa
III. évfolyam 1999/23. szám

1999. Január

A Fővárosi Örmény Klub minden hónap 3. csütörtökén du. 17 órakor - hívtottan és hívatlanul - mindenkit szeretettel vár klubdélutánjaira a Budapest V. Semmelweis u. 1-3. I. emeleti zeneterembe.

Január - gondolatok az örmény liturgiából

Az örmény liturgia elején, mindjárt az oltárhoz vonulás után a pap mondja:

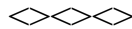
A legszentebb Istenszülőre való tekintettel fogadd el Urunk könyörgéseinket és ments meg minket!

A diakónus folytatja:

Legyen közbenjárók a Legszentebb Istenszülő és az összes szentek a Mennyei Atyánál, hogy legyen hozzánk irgalmas és kegyességében mentse meg teremtményeit. Mindenható Urunk, Istenünk, ments meg minket és irgalmazz nekünk !

Ebben az évben, minden hónapban egy szövegrészt ragadunk ki az örmény liturgiából. /Néhai Kovács Géza - + 1971- lelkész fordítása alapján! Ez a bevezető papi és diakónusi ima is bizonyítja, hogy az örmény egyház milyen szigorúan őrzi Mária, Jézus édesanyjának a tiszteletét, aki, mint értünk imádkozó közbenjáró, ott áll a szentek karának az élén. Az egyház az ő érdemeikért és imáikért kéri Isten irgalmát számukra. Az imádsághoz mi is csatlakozhatunk, de nem csak szövegek mondásával, hanem jót eredményező tetteinkkel.

dr. Sasvári László

Gondolatok az identitásról

Elhangzott a Fővárosi Örmény Klubban 1998. november 19-én.

Nem tartozom az örmény kisebbséghez és bevallom, kevesebb ismerettel rendelkezem róluk, mint szeretném, ezért „kívülállóként” nem vagyok illetékes a belső sajátosságok elemzésében. Előadásom célja a témakör általános kérdéseinek felvetése, gondolatok ébresztése, amelyeket az érintetteknek kell továbbvezetniük, az általuk átélt helyzet(ek)ben alkalmazniuk.

Bevezetesként feltétlenül szükséges a használt szavak tisztázása. Az identitás, amely azonosságot jelent, lényegét tekintve filozófiai fogalom. (Teljes mértékben minden és mindenki csak önmagával lehet azonos. A gyakorlatban ilyen, vagy olyan szempont szerint, tehát „részleges” identitásról érdemes beszélni.) Amiről most gondolkodunk, az elsősorban ennek a belső átélése, amit *identitástudatnak* nevezünk a pszichológiában. Mindkettőnek vannak, illetve lehetnek külső megjelenési formái, a mindennapi életben elsősorban ezekkel találkozunk. A továbbiakban a rövidség kedvéért általában csak identitásról szólok, ha a mondandóm ettől az egyszerűsítéstől nem érthető félre.

Először tekintsük át, hogyan alakul ki és hogyan fejlődik a gyermek identitástudata. Már az első hónapokban megfigyeli egy csecsemő, hogy a környezetében hozzá hasonló alakú "lények" vannak, mozognak, akiktől lényegesen különböznek mozdulatlan tárgyak. Még a beszéd kialakítása előtt kialakul benne az "emberi" identitás, ha nem is ismeri az azt jelölő szót. Röviddel ezt követően már az is tudatosul benne, hogy ő fiú-e vagy lány. A környezetével való kapcsolata fokozatosan észrevételi és megerősíti benne az apjával vagy anyjával, majd más személyekkel való nemi azonosságát. Az azonosnak érzett, tudott emberek magatartását igyekszik utánozni a felnövekvő gyermek: ezt nevezzük modell-követésnek.

A környezet megfigyelésén alapuló azonosságok mellett egyre több szempontot szóbeli információ alapján ismer meg az ember: rokoni kapcsolatok (család azonosság), származási, vallási hovatartozás stb. A környezetében tapasztalható különbözőségek elősegítik, hogy további azonosság-érzések és - tudatok korábban alakuljanak ki: több nyelvű településen vagy külföldön élő gyermek hamarabb tudatosítja anyanyelvi hovatartozását, ugyanígy különböző bőrszínű emberek között élve előbb alakul ki a fehér-, a fekete- stb. identitás. Viszonylag hosszabb idő alatt - a családi, iskolai stb. nevelési hatások összegeződéséeként - erősödik meg a nemzeti, állampolgári azonosság.

Az előzőekben láttuk, hogy egy-egy emberben egyidejűleg többféle azonosság él. Ezek között vannak "kötött" identitások (pl. bőrszín, származás stb.) és vannak bizonyos határok között "választhatók" (pl. vallás, állampolgárság stb.), de nem lehet éles határt vonni a két csoport között. A különböző azonosulások egymást erősíthetik, illetve gyengíthetik, attól függően, hogy mennyire gyakori az együttjárásuk, együttes előfordulásuk. Bizonyos esetekben az azonosulás ellentmondásos lehet, például: Romániában élő magyar szurkoló a román-magyar válogatott mérkőzésen; szerb és horvát szülők gyereke a jugoszláviai beháborúban. Ilyenkor elkerülhetetlen a személyes választás, ami fiatalabb gyermeknél még látszólag kissúlyú esetekben (első példa) is nehéz lehet, de komoly megrázkódtatások esetén (második példa) a felnőttek számára is igen nagy teher.

A társadalomban elfoglalt hely, a betöltött szerep (foglalkozás stb.) egy idő-után nagyon mélyen meghatározhatja a személyiséget, a viselkedést, azt mondhatjuk, hogy beépül az identitásba (szakmai hivatás, uralkodói vagy egyéb vezetői elhivatottság, de negatív szélsőségeknél sem ritka, pl. a hajléktalan lét, vagy akár a "hívatásos" bűnözés).

A felnőtt ember "érett", egészséges identitásának legfontosabb jellemzőit a következőképpen foglalhatjuk össze:

- tudatosul (a "kötött" és a "választott" komponensek sora),
- szét tudja választani magában az egyidejűleg meglévő többféle azonosulást,
- el tudja különíteni az általános és az egyedi vonásokat ezekkel kapcsolatban,
- képes más nézőpontjába is helyezkedni (meg tudja érteni, képes elfogadni más ember másféle azonosulását).

A továbbiakban az identitás legfontosabb eltéréseit és zavarait érdemes áttekintenünk. Az azonosságtudat lehet a szükségesnél gyengébb, vagy akár hiányozhat is, pl. ismerethiány miatt. Súlyosabb problémát jelent, ha valami elnyomja, lecsökkenti. A kiváltó ok igen sokszor a félelem (vélt vagy valós üldözéstől, emberi kapcsolatok elvesztésétől stb.), máskor valamilyen előnyre, haszonra való törekvés. Az alacsonyabb szintű identitás gyengíti a teljesítményt, a helytállást,

bizonyos körülmények között az ellenállást (pl. vallásüldöztetésnél, erőszakos nyelvi asszimilálásnál). Az elnyomott, elfojtott azonosulás komoly lelki (és testi) zavarokat okozhat a személyiségen belüli - tudatosuló és nem tudatosuló - konfliktusok következtében: neurózis és egyéb pszichiátriai, máskor pszihoszomatikus betegségeket (gyomorfekély, magas vérnyomás) hozhat létre.

A fokozott identitástudat gyakran külsőségek eltúlzásában mutatkozik meg (pl. nyelvhasználat kizárólagossága, speciális öltözködés stb.) További szélsőségekre is vezethet: a baráti, munkatársi és egyéb kapcsolati köreit egyoldalúan választja meg az ilyen személy, vagyis egy bizonyos identitásfajta mellett elhanyagolja, figyelmen kívül hagyja a többit, amely természetesen a társadalmi fejlettség mai szintjén elkerülhetetlenül megvannak. Nem ritkán - kimondva vagy csupán érzékeltetve - a saját közösségét jobbnak, magasabb rendűnek tartja, ez alapján előnyöket vár, vagy követel. A legsúlyosabb megnyilvánulásnak azt tartom, ha valaki másokra erőlteti a saját identitását. Mindezek számos negatív következménnyel járnak: befolyásolják az ember értékelő tevékenységét, nehezítik vagy akadályozhatják helyes döntéseit, választásait, végső soron előítéletekhez, előítéletes magatartáshoz vezet(het)nek. Előfordul, hogy tényekre vonatkozó ismeretek is torzulnak emiatt (történelmi események, folyamatok, nyelvrokonság kérdése stb.)

Az előzőekben összefoglalt zavarokból érthetjük meg az identitás szerepét életünkben. A megalapozott és arányos (reális) azonosságtudat az ember személyiségét gazdagítja, erősíti, tűrőképességét növeli, ezáltal ellenállóbbá teszi az egyéni és társadalmi nehézségekkel szemben. Elősegíti munkáját, együttműködését másokkal; az azonos közösséghez tartozókkal éppúgy, mint a "kívülállókkal", mivel megérti, elfogadja és tiszteli a többieket, a magukat eltérő csoporthoz tartozónak vallókat is. Ez az alapállás teremtheti meg a kölcsönösségen alapuló hatékony együttműködést bármilyen területen. A többirányú (többdimenziójú) kötődés sokszorozza az egyén biztonságát, hiszen különböző kapcsolódások, hálók védelmét élvezheti. A gazdag identitású emberek alkotótevékenysége is fokozott, tapasztalatom szerint a többes identitásúak művészeti és tudományos téren (de a gazdasági életben is) igen termékenyek és sikeresek.

A fejlett és kellően differenciált identitás előnyei indokolják, hogy minden téren törekednünk kell ennek kialakítására és fejlesztésére, erősítésére: ez a családok, az oktatási és közművelődési rendszer, a különböző közösségek és az állam közös feladata. Az előbbiekből következnek a megvalósításának a legfontosabb eszközei is, amelyeket két fő csoportba sorolhatunk be:

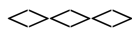
1. az emberi kapcsolatok "építése" (minél több közösséghez tartozik valaki, minél személyesebb kötődésekkel rendelkezik, annál stabilabb védőháló oltalmát élvezheti), ennek terepei a család, a vallási közösségek, az egyesületek, klubok, a baráti társaságok stb.

2. az ismeretek bővítése (az egyes közösségekhez tartozást az szilárdítja meg, ha minél jobban ismerjük jelenét, múltját és várható alakulását - ekkor érezzük magunkat benne otthon, fontos tudatosítani a különböző csoportok közti azonosságokat és különbségeket, ehhez pedig a másikat is minél jobban meg kell ismernem). Az ismeretek forrásánál is a család az első, az évek során ez bővül az iskolákkal, majd egyre nagyobb szerepet kap az önművelődés.

A fenti gondolatokat - mint erre már az elején is utaltam - csak bevezetésül szántam az identitásról, az identitástudatról és ezek esetleges problémáiról folytatott beszélgetésekhez és töprengésekhez. Éppen az indító szerepből következik, hogy többnyire az általános szinten

maradtam, ugyanakkor jogos az az igény, hogy a közösség saját konkrét helyzetét, lehetőségeit és az adódó problémákat részletesen áttekintse, időről időre értékelje, és ezek alapján feladatait, célkitűzéseit minél pontosabban meghatározza, de ennek az elvégzése már az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület tagjaira vár, hiszen róluk van szó, ők az érintettek.

dr. Semsey András

Változatok a Gyilkos-tó keletkezésére.

A Gyergyószentmiklós és Békás szoros között fekvő Gyilkos tó Erdély egyik legszebb torlasztava, amely 1837-ben (egyres források szerint 1845-ben) keletkezett. Annak az évnek tavaszán igen nagy esőzések voltak ezen a vidéken, és a likacsos mészkő kiszögélése lecsúszott a völgybe, amelyet a túlsó oldalon lévő sziklafal az aljban megtámasztott, gátat emelve a Vereskő-Hagymás-, valamint több kisebb patak útjába. Az agyagos törmelék alkalmas volt arra, hogy mögötte felgyűljön a víz.

A tó tengerszint feletti magassága 983 m, kerülete 3 km, legnagyobb jelenlegi mélysége 10 m, amely 1 m-rel alacsonyabb, mint keletkezésekor, mivel a tóból kifolyó Békás patak völgye mélyült és a befolyó patakok - annak dacára, hogy a 60-as években a Hagymás és Vereskő patakok torkolatánál gátakat építettek - nagy mennyiségű hordalékot visznek be a tó medencéjébe. Számítások szerint még kb.100 évig él a tó.

A Vereskő-patak vasokkeres hordaléka sokszor rozsdavörösré színezte a tó vizét, innen a tó másik neve, a "Veres tó", valamint a román elnevezése, amely ennek a fordítása: "Lacul-Rosu".

A Gyilkos tó szépségét emelik a ma is kilátszó egykori fenyők csonkjai, valamint a körülötte, szinte fölé hajló mészkősziklák.

A nép képzelete a Gyilkos-tó eredetét is legendákba öltöztette, e legendák néhány változatát is ismertetem.

A gyergyószárhegyiek szerint élt valamikor a környéken egy Eszter nevű csodaszép lány, aki a gyergyószentmiklósi vásárban egy gyönyörűen furulyázó daliás legénnyel találkozott, és akivel egy pillanat alatt egymásba szerettek. A fiú selyemkendőt és tükrös mézeskalácsszívet vásárolt Eszternek és feleségül kérte. Eszter igent mondott, de a lakodalomra már nem kerülhetett sor, mert a legényt elvitték katonának. Esztert az egyik forrásnál meglátta egy zsványvezér és elrabolta, a Kis Cohárd lábánál lévő tanyájára lovagolva vele. Aranyat, ezüstöt, gyémántos palotát ígért a zsványvezér Eszternek, ha az övé lesz, de Eszternek semmi sem kellett. A zsványvezér erőszakoskodni kezdett a lánnyal, aki a hegyekhez kiáltott segítségért. Kétségbeesett kérését megértették a sziklák és hatalmas mennydörgéssel megindultak lefelé a völgybe, maguk alá temetve mindent, Esztert és a zsványvezért is. Így keletkezett a Gyilkos - tó, amelynek vize időnként szürkészöld, mint Eszter szeme.

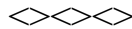
A gyergyóditróiak azt mesélik, hogy egy rablóvezér a ditrói vásárból rabolta el a csodaszép Anikót, aki nem akart a rablóvezér felesége lenni, mert otthon várta a daliás kedvese. Anikót a rablóvezér a Gyilkos kő oldalában lévő barlangjába hurcolta. Ott a lány a hegyekhez könyörgött segítségért, könyörgésére megnyíltak a barlang falai ahová bezárta a rablóvezér a lányt, és a hegy szelleme elvezetve Anikót, megmentette az életét. A rablóvezér mérgében akkorát vágott a sziklára, hogy a hegy összeomlott, és maga alá temette a gonosz embert.

A Gyilkos-tó keletkezését egy harmadik monda azzal hozza összefüggésbe, hogy a leomló szikla maga alá temette az ott legelésző juhnyáját pásztorostul, kutyástól, szamarastól. Az összegyűlt víz a vértől piroslott, ezért nevezték eleinte Veres-tónak és Gyilkos-tónak egyaránt.

Valószínűnek tartom, hogy a fentiekén kívül még számos változatban mesélik a Gyilkos tó keletkezésének történetét, akit érdekelnek a változatok, könyvtárakban utána nézhet a leírásoknak, az eredményes bűvárkodáshoz mindenkinek sok sikert kíván

Vajda Iván

Forrás: Kozma Mária - Hargita megye

Kedves Barátom!

Bensőséges szép esténk volt a decemberi összejövetelen. Halk karácsonyi zene fogadta az érkezőket, majd Susányiné Koch Judit felidézte a Bibliából a csodás napok történetét. Kedves meglepetésként a budaörsi Mindszenti József Általános Iskola VI. osztályos kis növendékei, Mészáros Gáborné osztályfőnök vezetésével és rendezésében egy egész színelőadás keretében mutatták be a karácsony misztériumát.

Köszönet érte !

Ezért, hogy helyük legyen, most sorba állítottuk a székeket. Így több szék fért el és nagy örömünkre egy sem maradt üresen, sőt!

Talán megérted, hogy az est hangulatában nem mindig tudom a sorrendet tartani, de azért - remélem -, nem felejték ki senkit.

Schneiderné Mányó Jolán Lukátsy Vilmos versét mondta el, majd Sarolta asszony előadásában Varga Magdolna amatőr költőnő Hit és a Szent Karácsony című versei is elhangzottak. A versek közötti időben a Fancsali-család két tagja, János és Bence muzsikált nekünk. József Attila: Betlehemi királyok c. versét Forgáchné r. Kövér Ilona mondta el, majd Sarolta asszony Ady Endrét is megidézte a Karácsony című három részes verssel.

A feldíszített fa mellett a gyertyák lobogó fényénél meghatódva, az elmúlt gyermekkorra emlékezve énekeltük együtt: Mennyből az angyal...

Visszatérve a földre, egy különlegességben volt részünk. Sarolta asszony az 1898. december 29-én megjelent Gyulafehérvári Hírlapból idézte dédapja (dr. Issekutz János főszerkesztő és laptulajdonos) vezércikkének sorait, amelyek félelmetesen időszerűek ma is.

Az est "fénypontja" természetesen az volt, amikor átváltoztunk angyallá és mindenki kapott egy ici-pici ajándékot, amelyet az a szeretet amivel adtuk, és amivel fogadták óriássá növelt. A vidám vendégek alig bírták hazacipelni !

Jókívánságokkal, ölelésekkel búcsúztunk egymástól 1998. utolsó klubnapján. De jó volna 1999. január 21-én, a jövő év első összejövetelén ilyen vidáman, békésen örülni egymásnak!

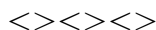
Ezt adja nekünk a Fennenlevő!

Boldog újévet kívánok a régi barátsággal

Ilona

Budapest, 1998. december

Köszönetet mondunk a Főváros II. ker. Örmény Kisebbségi Önkormányzatnak, hogy a karácsonyi klubdelután, és a Füzetek decemberi száma megjelentetésének költségeit vállalta. (Szerkesztőség)

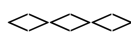
Lukács Evangéliuma

Krisztus születését adja hírül Gábriel.

- 1.26. A hatodik hónapban pedig elküldték Gábriel angyal Istentől Galileának városába, amelynek neve Názáret.
27. Egy szűzhöz, aki Dávid házából való József nevű férfiúnak volt eljegyezve. A szűznek neve pedig Mária.
28. És bemenvén az angyal Ő hozzá, monda néki: örülj kegyelembe fogadott! Az Úr veled van, áldott vagy te az asszonyok között.
29. Az pedig látván, megdöbben az Ő beszédén, és elgondolkodék, hogy micsoda köszöntés ez
30. És monda néki az angyal: Ne félj Mária, mert kegyelmet találtál az Istennél.
31. És imé fogansz a te méhedben, és szülsz fiat, és nevezd az Ő nevét Jézusnak.
32. Ez nagy leszén, és a Magasságos Fiának hivaltatik; és néki adja az Úr Isten a Dávidnak, az ő atyjának a királyi székét.
33. És uralkodik a Jákob házán mindörökké, és az Ő királyságának vége nem lesz.

A János írása szerint való szent evangélioma:

- 1.14. És az Ige testté lett és lakozék mi közöttünk (és láttuk az Ő dicsőségét, mint az Atya egy szülöttjének dicsőségét), aki teljes vala kegyelemmel és igazsággal.

Sikertelen kísérlet a demokráciára

„Ha nincs meg a szabadságnak a saját rendje, akkor csak idő kérdése, hogy mikor örlődik föl a szabadság az anarchiában és a rendetlenségben.”

Az Országos Örmény Önkormányzat (OÖÖ) választása előtt a demokratikus erők összefogtak, hogy az elmúlt négy év működését megváltoztassák, a vezetést leváltsák. Az OÖÖ közgyűlés tagjai több mint fele nem szerzett mandátumot az októberi választások eredményeként, tehát jó esély mutatkozott a diktatórikus vezetés és szavazógépezet helyett a hazai örménység egészét reprezentáló, minőségi képviselőt ellátó szervezet létrehozására. Ezt bizonyította a jelölőszervezetek és független jelöltek sokszínűsége is, amelyből csupán egy szervezet az Avanesian Alex által vezetett Arménia. A választások eredményének statisztikája bizonyítja, hogy az Arménia Népe Kulturális Egyesület kizárólagosságát a hazai örménység megváltoztatni kívánja.

Az örmény képviselők országos elnök által történt november 26-i összehívása során Avanesian Alex minősíthetetlen stílusban elzárkózott a választás bármiféle rendező elvének megtárgyalásától. Ez a magatartása már elővetítette az elnöki diktatúra továbbvitelének szándékát, ezért részletes írásbeli előterjesztéssel valamennyi örmény kisebbségi képviselőhöz eljuttattuk a hazai örménység érdekét jobban képviselő demokratikus, törvényes, átlátható és ellenőrizhető működési formára tett javaslatunkat, ennek demokratikus rendező elveit (ajánlott napirenddel és szabályzat tervezettel a január 3-i választásra). A legfontosabb célt abban láttuk és

látjuk, hogy az országos kisebbségi önkormányzatok törvényes felügyeletének hiánya - a kisebbségi jogszabályok joghézaga okán - miatt a törvényes működés biztosítását és ellenőrzését magunk, a hazai örménység legitim képviselői kell megoldjuk.

Javaslataink röviden a következők voltak:

1. Csak helyi önkormányzati mandátummal rendelkező elektor, azaz tényleges képviselők kerülhessenek beválasztásra az országos testületbe, akik mögött önkormányzati felelősség, az októberi választások választópolgárainak többszáz szavazata van.

2. Javasoltuk, hogy az elektorválasztó gyűlés emelje fel az országos testület létszámát 25 főre és minden területi önkormányzat egy-egy jelöltet nevezhessen meg demokratikus helyi választásuk eredményeként. E javaslat lényegében a területi delegálási elv érvényesítése, a törvényes ajánlásokkal kombinálva.

3. Javasolni kívántuk, hogy az országos testületbe ne kerülhessen beválasztásra testületi tag közvetlen hozzátartozója (egyenes ági rokon, házastárs, testvér). Ne válhasson családi vállalkozássá az országos önkormányzat.

4. Javasolni kívántuk, hogy az elektorválasztó gyűlés hozza létre a hazai örmény kisebbségi képviselők testületét, amely minden évben egyszer kötelezően összehívásra kerül és beszámoltatja az országos önkormányzatot. E testület az összes megválasztott képviselőből (125 fő) álljon és javasolt neve: Magyarországi Örmény Kisebbségi Képviselők Testülete. Megalakít egy 3-5 fős Számvizsgáló Bizottságot, amelybe a jelölőszervezetek delegálnak 1-2-3 tagot. Felállít egy 3-5 tagú Etikai Bizottságot, amelybe a jelölőszervezetek az Országos és a Fővárosi örmény önkormányzatok delegálnak tagokat. A 125 tagú testület, Számvizsgáló Bizottság és az Etikai Bizottság felállítása óvintézkedés a kisebbségi jogszabályok módosításáig, az országos kisebbségi önkormányzatok törvényességi felügyelete törvényi biztosításáig.

Avanesian elnök válaszként a képviselőkhöz írt december 29-i express levelében megerősítette félelmünket és előrevetítette jövőnkre a múlt árnyékát: „... a magyarországi örménységnek tiszta fejjel, lelkiismeretes és alaposan felkészülten gondolkodó vezetőkre van szüksége, akik sosem személyes érdekeket szem előtt tartva politizálnak, hanem **mindenkor a közösség érdekét rendelik alá az egyéni akaratnak**”. /kiemelés a cikk szerzőjétől/.

És a közösség érdeke a január 3-i választáson valóban alárendelődött Avanesian Alex egyéni, elnöki akaratának, sőt nem átalotta a Heti Világgazdaság január 9-i számában már akként megjelentetni fényképét, hogy „Posztján maradhat”. Kár, hogy 16. helyezését elfelejtette megemlíteni a 23 fős listán, és az is kár, hogy az Orlay u-i örmény-katolikus lelkészség műkincseit mutatja széttárt kezeivel, mint a sajátját, holott azokhoz semmi köze sincsen.

A fentiekben részletezett és írásban részletesen leírt javaslataink megtárgyalását nem sikerült megtárgyalni, de még napirendre tűzni sem. Erre ugyanis az elnökünkkel együtt a választást rendező Országos Választási Bizottság, az Országos Választási Iroda és a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal részéről sem volt politikai akarat. (!) Ezzel megakadályozták megtárgyalni saját dolgainkat, beavatkozva belügyeinkbe.

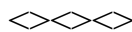
A választás eredményeként január 3-án kizárólag az Arménia Népe K.E jelöltjei és elektorai kerültek az 23 fős OÖÖ-ba.

Az ekként zajlott választási eljárás és eredmény ellen benyújtott kifogásunkat a Legfelsőbb Bíróság elutasította. Idézet az indoklásból: „A kérelmező egy olyan eljárás megakadályozását kifogásolja, amelynek megengedése nem törvény által előírt kötelezettsége a választást lebonyolító szervezetnek. A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint nem volt törvényi akadálya annak, hogy a jelölésre nézve az egyes jelölő szervezetek politikai megállapodást kössenek, azonban ennek a megtárgyalása - nem feltétlenül az Örmény Országos Kisebbségi Önkormányzatot megválasztó elektori gyűlés, még akkor sem, ha ezt célszerűségi, illetőleg hatékonysági okok indokolják.” A végzés ellen további jogorvoslatnak helye nincs, de mindenki - és különösen a 23 így megválasztott országos örmény önkormányzati képviselő - le kell vonja ebből a tanulságot; De még a jogszabályalkotók is, a kisebbségi törvények sürgős módosításának szükségességéről.

Két óras heroikus küzdelmet folytattunk csupán azért, hogy beszélhessünk saját dolgainkról, a hazai örménység érdekképviselete választása előtt. Semmiféle kérdést nem tárgyalhattunk meg, mert a rendezők és az Országos Választási Bizottság által **ajánlott** levezető elnök - véletlenül az Országos Örmény Önkormányzat (?) által is ajánlott Dénes Gábor (nem örmény származású), akit 10 fős családi választói gyűlésen ezért választatott meg Avanesian Alex örmény elektornak a főváros XVII. Kerületében, nem engedte megtárgyalni azokat. Akik jelen voltak a zártta nyilvánított elektori gyűlésen január 3-án, azok tapasztalhatták a kérdések megtárgyalásától való félelmet a rendezőkben: a közösség érdekének esetleges érvényesülését, a további irányíthatatlanná, manipulálhatatlanná válás veszélyét. Ki is nyilvánították, hogy nem kívánnak ilyen kérdések megtárgyalásával precedenst teremteni. Ez pedig nyíltan a hazai örmény kisebbség érdekei elleni megnyilvánulás volt, egy jelölő szervezet, az Arménia Népe K.E. és elnöke Avanesian Alex érdekeinek támogatásával. Akik nem voltak jelen, azok is megtekinthetik a teljes választói gyűlés videófelvevételét. Érdemes! Bizonyítékul és okulásul, hogy kik azok, akik bort isznak és vizet prédikálnak. Ugyanis az előzmények előrevetítették a választás antidemokratikus lefolyásának veszélyét, ezért felkértünk egy TV stábot a teljes anyag rögzítésére.

Az Országos Örmény Önkormányzat megválasztásával olyan testület jött létre, amely nem reprezentálja a hazai örménység összetételét, a körülbelül 95 - 98 %-ot kitevő magyar anyanyelvű, örmény gyökerű, erdélyi származású, és a számszerűen elenyésző számú örmény anyanyelvű bevándorolt örmény testvéreink arányát.

dr. Issekutz Sarolta

Az országos örmény önkormányzati választás statisztikai elemzése és annak tanulságai (a mi oldalunkról szemlélve).

Elemzések statisztikai alapokon történtek, ezért csak tendenciákat jeleznek.

Mottó: *Bár a történelmet mindig a győztesek írják, nem árt tudni, hogy mi is történt valójában!*

Mivel jelen cikk az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület oldaláról fogalmazódik, ezért

a „mi” az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesületet jelenti, az „ők” pedig az Arménia Népe Kulturális Egyesületet.

A megválasztott 133 elektorból 119-en jelentek meg a szavazáson. A mi szavazó táborunk 44-45, az ő szavazó táboruk 74-75 fős volt.

A mi szavazó táborunkból 30 fő a saját egyesületünkéből, a többi 15 fő más, pl. Arménia Népe és a független jelöltek soraiból adódott (!).

Az Arménia Népe szavazótábora (74-75 fő) kétfelé osztható. Van egy 64-65 fős "masszív" szavazórétegük, akik a lényegi háttérrel, az erőviszonyokról, belső problémákról, gazdasági manőverekről, a mellékcsatornán előrehozott jelöltekről valójában semmit nem tud. Azt oltották a fejébe (sajtónyilatkozatok és egyedi beszélgetések), hogy „ott van a sátán a másik oldalon és hogy azt legyőzzük, szavazz erre a listára!” Ők talán ma sem értik, mi zajlott le a választói gyűlésen.

A masszív szavazóréteg feletti mintegy 15 „beavatott” embernek van rálátása a tényleges problémákra, az ő szavazatuk értékelése fontos a jövő szempontjából. Az Ő felelősségük, hogy örmény közösségünk belső problémáinak megoldására megfelelő kiutat nem tudtak, illetve nem mertek vállalni. Megújulási koncepciójuk lényegében az volt, hogy mind a „Saroltát”, mind az „Alexet” ki kellene ejteni, attól függetlenül, hogy ki a felelős a jelenlegi helyzetért. Avanesian Alex a saját tábora kiejtési szándékát megérezve, olyan választási folyamatot vezényelt a háttérből (az Országos Választási Bizottság támogatásával), amely mindenképpen biztosította az ő bennmaradását. Az örmény közösségünk tehát egy sikertelen puccsot hajtott végre teljhatalmú diktátora leváltására.

A szavazólistákról.

Mi olyan listát állítottunk össze, amelyben helyet kaptak az Arménia Népe Kult. Egyesület jelöltjei és függetlenek is. Természetesen mi azokat támogattuk az ő jelöltjeik közül, akik eddigi ismereteink alapján jól végezték a kisebbségi munkát, akiket szívesen látnánk a megújult országos vezetésben.

Az Ő listájuk azt fejezte ki, hogy kizárólagos birtokosai kívánnak lenni a vezetésnek, nem szerepelt benne egyesületünk tagjai közül senki sem.

Ez a lista egy egyértelmű keletre tolódást jelent, hiszen olyan számban, meghatározó súllyal kerültek be keleti örmény testvéreink, amely nem felel meg a hazai örménység összetételének.

Mit is mondanak a szavazatszámok? (lásd későbbi összeállításunkat) Két alapvető dolgot lehet megfigyelni:

- **Halovány átszavazás történt** a mi irányunkba (nyíltan is, és a függöny mögött is), amelyet úgy értékelünk, hogy voltak az Arménia Népe jelöltjei között olyanok, akik a diktátor utasítását és választási módszerét igazságtalannak tartották, bántotta őket az ott lezajlott mintegy két órás „nem hallok, nem látok” előjáték. Néhányan szívesen beengedtek volna pár embert a dr. Serkisián, Szongoth, Kirkósa, Flórián, dr. Issekutz, Lászlóffy, Zakariás Antal, Fancsali János csapatból. Köszönjük !.
- **Igen súlyos döntés született! Itt nem egy személyt, hanem egy komplett csapatot szavaztak ki saját testvéreik közül! Itt nem valaki döntött, hanem egy csapat, azaz 75**

ember kollektíven! Ez a döntés örmény közösségünk megosztásához vezethet. Az esetleges megosztás felelőssége nem minket terhel! Tudatosítani kell mindenkiben, hogy nem egy csapat kiválásáról, hanem annak kiközösítéséről van szó! Bennünket nem érhet vád, ha a jövőben önálló arculattal fogunk megjelenni idehaza és külföldön.

E döntésük következményét vállalniuk kell!

További érdekességek a győztes táborban:

- A legérdekesebb, hogy **Avanesian Alexet az örmény-örmények is el kívánták távolítani a vezetésből.** Ennek jele, hogy Avanesian Alexre szinte csak a „beavatatlan” jóhiszemű masszív szavazóréteg voksolt, plusz a saját családja (4 fő). Ez a törekvés csak arra volt elegendő, hogy Avanesian Alex a „futottak még” kategóriába (16. helyezet) süllyedt, a kiejtéshez nem volt elegendő.
- A bejuttatott képviselőket (mindannyian Arménia Népe jelöltjei) ha két csoportra osztjuk, örmény-örmény és magyar-örményre, akkor **látható tendencia, a magyarörményeket megpróbálták háttérbe szorítani.** Ennek az a jele, hogy az örmény-örmények általában 10-el több szavazatot kaptak, a magyarörmények zöme csak a masszív szavazóréteg 65 pontját kapta meg. E tendencia hatástalan ugyan a végeredmény szempontjából, ez csak egy intő jel, ki nem mondott belső indíttatás az örmény-örmények részéről. Félelmünk szerint ez az erő élni fog a későbbiekben is, aminek az lesz a következménye, hogy igen erős keleti eltolódás várható.
- Akiket az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület méltónak tartott volna az örmény-örmény vonal képviselőjére és listájára helyezte, azok kegyvesztettek tettek (vélelmezhető egy zártkörű titkos utasítás a kipontozásukra, mint megbízhatatlannak). A mi támogató pontszámunk (45) nélkül pl. Jengibarján Mamikon 61 pontjával a határon lenne, Szárkiszján Ádám (52), Gogescu László (42) és Akopján Nikogosz (22) kiestek volna !
- Az is egyértelmű, hogy az utólag külön csatornán behozott Szatmári József János V. kerületi alpolgármester, mint „győri örmény elektor” előnyomulását még a saját berkekben is visszautasították.

A jelöltek és befutott képviselők listája a szavazás erőssorrendjében:

Rövidítések: AN Arménia Népe Kulturális Egyesület

EÖGY Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület

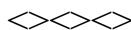
E külön elektorválasztó gyűlésen megválasztott elektor

	Név	Elekt.	Város	Jelölő	Támogató		
					Össz.	EÖGY	AN
1	Krajcsír Piroska		Dorog	AN és EÖGY	115	45	70
2	id. Sólyomvári György		Székesfehérvár	AN és EÖGY	111	45	66
3	id. Aján Gergely		Siófok	AN és EÖGY	110	45	65
4	Jengibarján Mamikon		Budapest I.	AN és EÖGY	106	45	61
5	Szárkiszján Ádám		Budapest XXI.	AN és EÖGY	97	45	52
6	Gogescu László		Budapest VII.	AN és EÖGY	87	45	42
7	Moldován Stefánia		Budapest XIII	AN	77		77
8	Bángi-Magyar Attila		Budapest XV.	AN	76		76
9	dr. Malhazian Armen		Nyíregyháza	AN	76		76
10	Zárugné T. Katalin	E	Budakeszi	AN	76		76

11	Nazarján Hamlet		Budapest XVIII.AN	74		74
12	Diramerján Viktor		Budapest XI. AN	72		72
13	Badalján Edvárd		Budapest IX. AN	69		69
14	dr. Peltekian Aram		Debrecen AN	68		68
15	Akopján Nikogosz		Veszprém AN és EÖGY	67	45	22
16	Avanesian Alex		Budapest V. AN	66		66
17	Nuridsány Zoltánná		Budapest XV. AN	65		65
18	Zachariás Klára		Budapest XII. AN	65		65
19	Nzseján Szuren		Nyíregyháza AN	65		65
20	dr. Detre Csabáné	E	Pécs AN	65		65
21	dr. Garaguly István		Budapest I. AN	64		64
22	Váradiné Endrész M.		Szigethalom AN	64		64
23	Szatomári József	E	Győr AN	61		61

Eddig tart az OÖÖ.

24	dr. Serkisian Szeván		Budapest III. EÖGY	58	45	13
25	Szongoth Gábor		Budapest XI. EÖGY	56	45	11
26	Bánki Árpád	E	SzászhalombattaAN	55		55
27	Kirkósa Sándor		Budapest XIV. EÖGY	53	45	8
28	Flórián Antal		Szeged EÖGY	50	45	5
29	dr. Issekutz Sarolta		Budapest II. EÖGY	48	45	3
30	Lászlóffy István		Budapest V. EÖGY	47	45	2
31	Zakariás Antal Dirán		Budapest II. EÖGY	47	45	2
32	Fancsali Gábor János		Budaörs EÖGY	47	45	2
33	Király Anikó		Budapest XIII EÖGY	46	45	1
34	Dávid Csaba		Budapest I. EÖGY	45	45	
35	Zárug Orsolya		Budapest VI: EÖGY	45	45	
36	dr. Czárán István		Budapest XI: EÖGY	44	44	
37	dr. Borszéki Béla		Budapest IX. EÖGY	41	41	

Beszámoló tíz éve elhunyt apámnak

Édesapám!

El kell mondanom, mi történt bennem január 3-án.

Mindig arra tanítottál, hogy örmény származásommal ne kérkedjek, mert amióta István ükapám Bem hasznára működött, azóta mi inkább magyarok vagyunk. Mondtad ezt a szoros családi kötelékek tudatában, körülveve csupa, ugyancsak örmény származású családdal. Nagypád Csiky-lányt vett el, lányai pedig Zakariáshoz, Novákhoz, Fejérhez mentek feleségül, a dédanyád Császár-lány volt, a te édesanyádat is Cs. Zakariás Anna névre keresztelték... de nehogy a szövevényes családfát felsoroljam, ezt Te nálam úgyis jobban tudod. Csakhogy: mondtad te mindezt annak a szorításnak a tudatában, amely 1919-től kezdve (Tamási Áront idézve: "hogy a románok kézhez vettek minket") fojtogatott minden magyarul beszélőt a Feketeügy mentén is.

Ugyanakkor folyamatosan tanítottál arra a humanista elvre, hogy „**nem értek egyet veled,**

ezért mindent megteszek, hogy elmondhasd ellenérveidet." Ezeket az eszméket mélyen belém ültetted és ráneveltél, hogy azt az embert érezzem közelinek, aki az erkölcsi igazságosságért áldozni képes.

Most hát számot kell adnom Neked (igen, Neked, pedig, magam is négy gyermek apjaként halálod napjáig magáztalak), hogy miért kanyarodtam olyan irányba, amit Te nem szorgalmaztál. Te az erdélyi magyarságot féltetted. (Volt is mitől!) Aztán pedig, hogy Budapestig sodort minket a történelemnek gúnyolt áradat, én amúgy sem tudtam, mihez kezdjek a származási-családi hagyománnyal. Csak angadzsáburt ettem és tudtam, hogy kiterjedt és örmény származású a családunk.

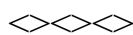
1999 január 3-án még talán a fejedet is csóváltad, amikor láttad, hogy beülök egy nagy terembe, ahol különféle ízetlenségek folynak. Nem részletezem, Édesapám, mert ha éppen odafigyeltél, úgyis láttad. (Bár lehet, hogy Nektek, ott fent már indifferens az itteni, alacsony piszok?) Bizonyára emlékszel itteni életedből a görcsös könnyedséggel elkövetett jogtalanságokra, amelyeknek mindig volt írott, törvényes igazolása - legfeljebb az alapvető, emberi erkölcsöt sértették. De azt nagyon. Nos, január 3-án mégis eljött egy pillanat, amikor abban a teremben kezdtem mégis jól érezni magam. Miért?

Ültem ott egy kis csapat egyik legkisebbik tagjaként. A csapat igyekezett méltányosan, de mégis a végsőkig harcolni az igazságért. Méltányosságért cserébe azonban nem kapott méltányosságot. Igyekezett becsületes kompromisszumot kötni, és valamilyen emberi "többlet" érdekében arányosságot kiharcolni. Hiába. Úthengerként nyomult valami más, ami irgalmat, belátást nem ismer. És én ekkor - "amazok" sorozatos, vak és ignoráns szavazó-győzelmei láttán - kezdtem jól érezni magam csupán attól, hogy ezen a széken ülök, ennek a kis csapatnak tagjaként. Egyszerűen boldog lettem - érts meg, Édesapám! - mert az **enyéim között** vagyok.

Neked nemzeti megfontolásokból igazad volt, hogy szinte kizárólag a magyarsággal törődtél. (Meg az enyémet nevelgetted.) Ma más a helyzet, mint az elmúlt hetven év Erdélyében: közeledünk a nemzeteket áthidaló (de nem kiküszöbölő) európai álmhoz. És ezen a január 3-án abban a szép, nagy ülésteremben nem népek vitáztak, hanem két szemlélet. "Ezek", akik között ültem, a méltányosság és a demokrácia nevű álmért küzdöttek. Olyan demokráciáért, amely nem csupán számok könyörtelen világa, eszközül nem a másik elhallgattatását alkalmazza, főként pedig nem a "számszerű demokrácia diktatúrája". Tudták, hogy szinte semmi esélyük. "To dream, the impossible dream" lehetetlen álm, hogy a "La Mancha lovagja" dalszövegét idézzem - persze, csak azért, hogy kissé nyugati típusú műveltségemmel kérkedjem.

Édesapa, ezzel a jelentésemet be is zárom. Boldognak éreztem magam, Reád is büszkén, mert képes voltál úgy nevelni engem, hogy magyar legyek, a gyökereimet soha nem feledve. (Az egykori, szomorú kifejezést pozitívan kifordítva: igazi, becsületes "kettős nevelés" volt ez.) Nélküled sohasem ülhettem volna ott, azon a széken, ennek a kicsi csoportnak legkisebbik tagjaként, a Te más irányú törekvéseidet kissé visszafordítva. Ekkor jutott eszembe István ükapám Bem Józseffel, mert az a 48/49-es küzdelem is "the impossible dream" volt egy úthengerrel szemben. Hiszem, hogy vasárnap este 9 óra tájt, amikor láttad "örmény kisebbségi képviselő" fiadat, amint cseppet keserűen, mégis valami büszkeséggel a szívében ballag el a nagy ülésteremből - nem csóváltad a fejed, sőt...! Jó helyen ültem, az enyémeik között. Ezt Te bizonyosan jóváhagyod.

Ölel fiad: *Dávid Csaba*

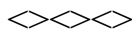

Szomorújelentés

Placsintár András

filmoperatőr 1998. december 13-án 70 éves korában örökre elaludt. Méltósággal és végtelen türelemmel viselte hosszantartó szenvedését. Utolsó sarja volt egy ősi örmény családnak. Hamvait engesztelő szentmise keretében csendben eltemettem a Szent Gellért templom urnatemetőjében.

Nővére, *Ludvigh Gyuláné Placsintár Kató*

Pályázati felhívás

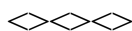
A II. ker. Örmény Kisebbségi Önkormányzat az 1848-49-es szabadságharc 150 éves évfordulója alkalmából pályázatot hirdet az 1848-49-es szabadságharc örmény származású hősei, résztvevői emlékhelyeinek felkutatása tárgyában. Magyarországi és erdélyi pályázók jelentkezését várjuk.

Előnyben részesítjük a II. kerületi emlékhelyek felkutatásáról szóló pályamunkákat.

A pályázat benyújtási határideje 1999. március 15., név és lakcím megjelöléssel a II. ker. ÖKÖ címén, elbírálási határideje 1999. április 15.

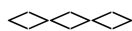
A pályázat nyilvános eredményhirdetésekor az első helyezet 30.000 Ft, a második helyezet 20.000 Ft, a harmadik helyezet 10.000 Ft díjazásban részesül.

Érdeklődés: Bp. II. kerületi Örmény Kisebbségi Önk. 1024 Bp. Mechwart liget 1.

Szerkesztőségi felhívás

Mint láthatják olvasóink, elkezdtük sorozatunkat örmény közösségünk nevezetesebb, érdekesebb személyeiről. (A sorozat apropóját Tóth K Józsefnek, az 1998. október 15-én tartott előadása szolgálta.). Szükségét érezzük, hogy a parlamenti képviselőkön túl más, örmény származású, örmény gyökerekkel rendelkező közhivatalnokokat, tudósokat, művészeket, tanárokat, mérnököket, stb. is bemutassunk. Terveink szerint ezt a sorozatot az olvasók írják, akik beküldik a családjukban élt "nagy öregek" bemutatkozását, történeteit. Várjuk írásaikat.

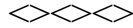
Könyvek, kiadványok

Elkészült az Erdélyi Örmény Gyökerek Füzetek 1998 évi összeállítása könyv formában, tartalomjegyzékkel, amely 1000 Ft-ért megvásárolható. (A vételár darabonként 500 Ft adományt foglal magában.)

Az Erdélyi Örmény Múzeum sorozat keretében megjelent Fancsali János: Viski János fiatalkori évei című könyve 600 Ft-ért kapható egyesületünknel.

Szongott Kristóf: "Szamosújvár szab. kir. város MONOGRÁFIÁJA" sorozat (reprint):

első kötet 1200 Ft,
második kötet 1500 Ft
negyedik kötet 1000 Ft
Szongott Kristóf: A magyarthoni örmény családok genealógiája 800 Ft

Hírek, információk

Ezúttal szeretnénk megköszönni azt a sok sok jókívánságot, amely hozzánk, hazánk minden tájáról és Erdélyből érkezett Karácsony és Újév alkalmából.

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület folytatja az adományok gyűjtését az erdélyi magyarörmény közösségek részére. Megköszönjük az eddig hozzánk eljuttatott adományokat, továbbítjuk azokat.

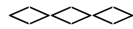
Pénzbeli adományokat az egyesület bankszámlájára is be lehet fizetni. Bankszámlaszám:
Budapest Bank Rt. Hilton fiók:10100723-72594972-00000007

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület székhelye:
1015. Budapest Donáti utca 7/a.

Postacíme:1251 Budapest Pf. 70.

Telefon: 201-1011, fax/tel: 201-2401.

Elnök: dr. Issekutz Sarolta, fogadóidő minden szerdán 16-18 óra között.

Erdélyi Örmény Gyökerek *füzetek*

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület időszaki kiadványa

Főszerkesztő: dr. Issekutz Sarolta

Munkatársak: dr. Borszéki Béla, Dávid Csaba; Fancsali János, rétháti Kövér Ilona

Szerkesztőség: 1251 Budapest Pf. 70.

Tel: (1) 201-1011 *Fax:* (1) 201-2401